

Zavisnost od lekova

(Medikamentenabhängigkeit)

◆ Zavisnost od lekova nije tako retka kao što se čini

Često se govori o alkoholizmu, o nekoj drugoj zavisnosti mnogo ređe: zavisnost od lekova, „tiha zavisnost“. Uglavnom se radi o sredstvima za spavanje ili umirenje kao i o lekovima protiv bola. Pritom na dva alkoholičara dolazi jedan zavisnik od lekova. Prema istraživanju Nemačkog Centra za borbu protiv bolesti zavisnosti između 1,4 i 1,8 miliona građana je zavisno od lekova, što čini oko 2 procenta stanovništva. Koliko ljudi pogrešno koristi (zloupotrebljava) lekove - što takođe ima štetne posledice po zdravlje - i nalaze se na granici zavisnosti, ne može se zasigurno utvrditi. Procene se kreću oko još milion ljudi.

Od 40. godine starosti znatno se povećava broj zavisnika od lekova. Dugogodišnje preveliki zahtevi, bolesti sa jakim bolovima, ali i specifični životni prelomi i socijalne promene dovode do povećanog uzimanja medikamena. Žene su naročito ugrožene. Kao i druge zavisnosti tako i zavisnost od lekova može dovesti do psihičkog i fizičkog sloma. Uprkos tome do danas je taj problem potcenjivan i jedva da privlači pažnju.

Zavisnost od lekova je česta, ona se samo retko primećuje. Na osnovu delom masivnog potencijala bolesti zavisnosti i drastičnih dugoročnih posledica savetuje se lečenje uzdržavanjem i u okviru stacionara.

◆ Zavisnost od lekova „tiha zavisnost“

Nemaju svi lekovi potencijal ka zavisnosti, dakle ne čine čoveka zavisnim. Ovde se pre svega radi o lekovima za spavanje i smirenje osim toga i o određenim lekovima protiv bolova. Svim ovim lekovima je zajedničko da pored svog dejstva imaju uticaj i na psihu: oni dovode do opuštanja i/ili do ublažavanja bola. Ovo dalje može dovesti do toga da pacijentkinja ili pacijent, kome je takav lek prepisan zbog njegovog osnovnog dejstva, već posle nekoliko nedelja zbog pozitivno doživljenog propratnog dejstva ne želi da se odrekne tog leka, iako je npr. stvarni razlog za prepisivanje tog leka u međuvremenu nestao. Kada se razvije zavisnost, može postojati čitav niz tipičnih simptoma, ali ne moraju se svi radi dijagnoze i pojaviti: trajno kumiranje uprkos saznanju o konkretnim štetnim posledicama, skoro neodoljiva potreba za uzimanjem leka uzimanje mnogo većih doza za postizanje željenog dejstva, apstinencionalni simptomi prilikom prekidanja uzimanja ili smanjenja doze leka, gubitak kontrole uzimanja leka i na kraju ograničavanje ponašanja u vezi sa uzimanjem leka, koje vodi do gubitka socijalnih veza i do odustajanja od hobija itd..

Ukoliko sumnjate da ste zavisni od lekova, pitajte Vašeg lekara ili se obratite jednoj od naših specijaliziranih ustanova za lečenje u Vašem regionu. Tamo će Vam biti sve objašnjeno.

◆ Zavisnost od lekova je bolest

Dugo vremena se smatralo da je neka zavisnost u stvari posledica karakternih grešaka ili nedostatak čvrstine. U našem društvu ovakav stav još uvek nije u potpunosti prevaziđen. Nasuprot tome pravosuđe je već 1968 prihvatilo zavisnost kao izlečivu bolest. Nauka i istraživanja su mogli da identifikuju različite nasledne faktore koji potencijalno potpomažu stvaranje zavisnosti, ali osim toga veliku ulogu imaju i uticaji okoline i stečena iskustva. Nejasna je granica između stvarno odmerene primene nekog leka, njegove pogrešne upotrebe (zloupotrebe) i konačno zavisnosti, tu granicu čak ni stručnjaci ne mogu uvek jasno da identifikuju.

Niko ne treba da se stidi zbog bolesti zavisnosti, jer niko nije imun na bolesti zavisnosti. Nastajanje zavisnosti je jedan - neretko skoro neprimetan - multifaktorski događaj, to znači da često razni uzroci deluju zajedno.

◆ Zavisnost od lekova je izlečiva

Zavisnost od lekova se može dobro lečiti. Ambulantno lečenje apstinencijom može biti uspešno, ali zahteva visok stepen saradnje pacijenta i čvrst karakter, kao i često vremenski okvir od više meseci. Ukoliko ne postoje svi ovi preduslovi uglavnom dolazi u obzir puno stacionarno lečenje apstinencijom. U slučaju postojanja određenih uslova lečenje se može sprovoditi delimično stacionarno odnosno jedna kombinacija obe metode lečenja.

U slučaju većine supstanci postepeno se smanjuje doza. Pritom se zbog određenog rizika unapred moraju pri apstinenciji ili radi ublažavanja apstinencijalnih simptoma uvesti i drugi lekovi. Osim toga od velikog je značaja suočiti se sa uzrocima nastajanja zavisnosti od lekova. U suštini pritom se često radi o pitanju: „Koji značaj je imala odnosno ima ta supstanca za mene? Kakve sam koristi ja imao od nje?“ I nadovezujući se na to: „Kako ja to mogu postići na po mene manje štetan način?“ Da bi se izbegao povratak uzimanju lekova, često je neophodno da se na stručno lečenje (siehe Symbole) apstinencijom nadoveže jedno ambulantno, delimično ili potpuno stacionarno, psihoterapeutske orijentisano lečenje. To snosi Zavod za zdravstveno osiguranje. Naše regionalne ponude za lečenje naći ćete pod www.zfp-web.de

Troškovi za ambulantnu, celodnevno ambulantnu ili punu stacionarnu rehabilitaciju uglavnom se pokrivaju iz penzijskog osiguranja.

Zavisnost od lekova se može dobro lečiti. Lečenje se ipak uglavnom ne završava telesnom apstinencijom. Često tek uz pomoć terapijskih metoda osoba uspeva trajno da se oslobodi zavisnosti. Ali to isto tako važi i za mnoge druge bolesti zavisnosti.